

TEMA 32

LES PROPIETATS DEL TEXT.

ADEQUACIÓ, COHERÈNCIA, COHESIÓ I ESTILÍSTICA.

TEMA 32

LES PROPIETATS DEL TEXT. ADEQUACIÓ, COHERÈNCIA, COHESIÓ I ESTILÍSTICA.

ESQUEMA

1. INTRODUCCIÓ. EL NAIXEMENT DE LA LINGÜÍSTICA DEL TEXT

2. CANVI DE FOCALITZACIÓ EN ELS ESTUDIS LINGÜÍSTICS

- 2.1. Aspectes generals
- 2.2. Plantejaments teòrics

3. CONCEPTES BÀSICS.

- 3.1. Concepte de text
- 3.2. Propietats del text
- 3.3. Competència comunicativa

4. LES PROPIETATS TEXTUALS.

- 4.1. Adequació
 - 4.1.1. Text i context
 - 4.1.2. Comunicació verbal i no verbal
 - 4.1.3. Marc i coneixements enciclopèdics
 - 4.1.4. Veus del discurs
 - 4.1.5. Punt de vista i empatia
 - 4.1.6. Polifonia
 - 4.1.7. Variació lingüística
 - 4.1.8. Màximes conversacionals
 - 4.1.9. Pressuposicions
 - 4.1.10. Intertextualitat
- 4.2. Coherència
 - 4.2.1. Tema
 - 4.2.2. Selecció d'informació
 - 4.2.3. Progressió temàtica
 - 4.2.4. Isotopia
- 4.3. Cohesió
 - 4.3.1. Mecanismes de referència
 - 4.3.2. Temps verbals
 - 4.3.3. Connexió
 - 4.3.4. Modalització
 - 4.3.5. Discurs reportat
 - 4.3.6. Estil cohesionat *versus* estil segmentat
- 4.4. Estilística

5. TEXT I COMUNICACIÓ.

1. INTRODUCCIÓ. EL NAIXEMENT DE LA LINGÜÍSTICA DEL TEXT

Tot i que és antiga la distinció entre llengua i parla, la Lingüística tradicional ha tendit a aplicar un reduccionisme dràstic, i en els seus estudis ha tingut en compte, bàsicament, la llengua, deixant de banda els elements de variació propis de la parla. Tanmateix, el fet de la variabilitat lingüística és inqüestionable, i l'interès en l'estudi d'aquesta variació és cada dia major.

Amb el naixement i evolució de disciplines afins a la Lingüística *sensu stricto* (Sociolingüística i Dialectologia, principalment), s'ha insistit en la viabilitat d'una classificació de la variació lingüística, variació que no es tenia en compte per considerar-la difícil de sistematitzar.

A l'any 1954, Uriel Weinreich plantejava la qüestió en un article famós intitulat *És possible una dialectologia estructural?*, i des d'aleshores, s'ha avançat molt per aquest camí.

Per definir la variació lingüística, potser ens puga ser útil la formulació del lingüista rus Kolmogorov, qui planteja que la capacitat informativa d'un text (H) es compon de dues magnituds: el contingut significatiu del text (h1) i la flexibilitat del llenguatge emprat per a expressar-lo (h2).

$$H = \begin{array}{c} \text{Informació} \\ \text{connotativa} \end{array} + \begin{array}{c} \text{h1} \\ \text{Informació} \\ \text{denotativa} \end{array} + \begin{array}{c} \text{h2} \\ \text{Informació} \end{array}$$

Per tant, a partir d'aquests plantejaments del que s'anomena Lingüística Variacionista, ens trobem davant un fet inqüestionable: qualsevol text està lligat a un context determinat, i la seua interpretació en depèn. La importància del component pragmàtic doncs, és evident.

És en aquest marc en què naix la Lingüística del Text, també coneguda amb el nom de Gramàtica del Discurs. Si als cinquanta s'havia oberts nous camins per tal de fixar els factors de variació lingüística, en la dècada dels setanta, com a contraposició a la Gramàtica Tradicional i als dos corrents en moda en aquells temps, l'Estructuralisme i la Lingüística Generativo-transformacional, naix la Lingüística del Text. Lingüistes com Schmidt, Dressler, Halliday i, posteriorment en l'àmbit català Gemma Rigau (finals dels 70-principis dels 80), fan importantíssimes aportacions en aquest camp.

Encara que puga semblar el contrari, la perspectiva que adopta el nou corrent de la Lingüística no és del tot nou. Ja en l'antiguitat, la Retòrica se n'havia ocupat, fins el punt d'esdevenir la disciplina més important dins dels estudis lingüístics fins el Barroc. Amb la Il·lustració, l'esperit científicista condueix la Lingüística i altres disciplines relacionades amb les Ciències Socials i Humanes a bastir uns esquemes poc flexibles, que tracten d'aplicar models d'anàlisi molt estereotipats, paral·lels als de les Ciències Naturals. Es passa d'un mètode d'anàlisi potser eclèctic i poc sistemàtic, però global, a un mètode inductiu que necessàriament potencia la Sintaxi i la Morfologia. En aquest marc, les estructures lingüístiques supraoracionals no tenen cabuda. Ja al segle XX, a partir de la dècada dels 70, es veu la necessitat d'encabir en l'estudi lingüístic qüestions abandonades des de feia temps.

Segons Bernárdez (*Lingüística del texto*, Arco Libros, Madrid, 1987) hi ha dos tipus de causes que propicien l'aparició i desenvolupament de la Lingüística textual:

a) Causes Internes:

- Prosperitat de la Semàntica i, sobretot, de la Pragmàtica
- Reconeixement de la naturalesa extraoracional d'alguns fenòmens (connexió, pronominalització, deixi,...). Això explica que no es poden estudiar de manera independent a partir d'oracions isolades.

b) Causes Externes:

- Necessitat de fer aportacions lingüístiques a disciplines que treballen amb textos complets com la poètica, l'estilística, la traducció, o l'ensenyament de llengües.
- Evolució general del paradigma científic.

Als factors apuntats per Bernárdez cal afegir-ne un sens dubte important: el desenvolupament dels llenguatges específics, bàsicament el llenguatge periodístic i publicitari, que per la seua pròpia essència han d'ultrapassar els límits oracionals.

Tot açò fa que apareguen estudis que focalitzen la llengua més com a procés comunicatiu que no pas com a sistema. Analitzar les manifestacions de la llengua i la mateixa producció lingüística tant des del punt de vista del receptor com de l'emissor.

2. CANVI DE FOCALITZACIÓ EN ELS ESTUDIS LINGÜÍSTICS

2.1. ASPECTES GENERALS

Amb el nom de *Lingüística textual* agrupem un nombre molt gran i en certa manera heterogeni d'aportacions que tenen com a objectiu comú la superació del límit oracional en l'anàlisi del llenguatge.

Podem dir que les característiques més generals i coincidents a tots els corrents textuais (noms com *Gramàtica textual*, *Anàlisi del discurs*, *Lingüística del text*,...) són aquestes:

- El centre** de l'anàlisi lingüística és el **text** o discurs, que es considera una unitat amb valor semàntic i comunicatiu autònom. El terme *discurs* es pot considerar sinònim de *text*. Alguns autors l'utilitzen indistintament.
- La teoria es presenta com a **interdisciplinària**; incorpora aspectes de la Psicologia, de la Sociologia, de la Crítica literària, de l'Estilística, amb la finalitat de donar una visió global del llenguatge.
- S'articula a partir de **tres dimensions sígniques** definides per Morris: la **Sintaxi**, la **Semàntica** i la **Pragmàtica**. Sens dubte la Pragmàtica és la que té un pes específic major i la que permet connectar amb aspectes sociolingüístics i psicolingüístics.
- S'**interessa per** la llengua en ús, per l'**aspecte comunicatiu** d'aquesta, i no tant per classificar unitats i estructures o per crear un model abstracte que done

compte de la gramàtica interioritzada del parlant. Partint de la dicotomia competència/actuació de la Gramàtica Generativa, diríem que la Lingüística textual potencia l'estudi de l'actuació, sense que això signifiqui abandonar la competència, que ara en lloc de lingüística, passa a ser comunicativa.

2.2. PLANTEJAMENTS TEÒRICS

La Lingüística del Text estableix tres premisses fonamentals, enfrontades als plantejaments anteriors.

En primer lloc, i des d'una perspectiva sintàctica, estableix un seguit d'entitats lingüístiques que mantenen una relació de dependència jeràrquica, ja que cada unitat està formada per diverses unitats de l'entitat immediatament inferior.

ENTITAT	FORMADA PER	DISCIPLINA
Text	Paràgrafs	Lingüística del text
Paràgraf	Oracions	
Oració	Proposicions	Sintaxi
Proposició	Sintagmes	
Sintagma	Mots	
Mot	Monemes	Morfologia
Monema	Fonemes	Fonologia
Fonema	Trets distintius	

Segons aquest esquema, el text passa a ser la major unitat d'anàlisi de la Lingüística, i no l'oració, com havia estat fins en aquell moment. Les relacions sintàctiques que s'estableixen entre els elements infratextuals estaran lligades al que la Lingüística del Text anomena **cohesió textual**.

En segon lloc, partint d'una perspectiva semàntica, nega que l'oració tinga significat ple i independent, perquè el concepte d'independència semàntica queda reservat per al text en el seu conjunt. Així, les relacions de significat que s'estableixen entre les unitats inferiors al text en què s'insereixen, hauran de guardar unes regles de **coherència**.

En tercer lloc, i en un pla ja clarament extralingüístic, la Lingüística del Text diu que qualsevol manifestació lingüística s'insereix en un context comunicatiu determinat, fora del qual perd tota significació o, com a mínim, la modifica. Aquesta relació entre els elements lingüístics i extralingüístics és estudiada per la Pragmàtica, a partir del concepte d'**adequació**.

3. CONCEPTES BÀSICS

3.1. CONCEPTE DE TEXT

El text com a unitat d'expressió i de comprensió és, sens dubte, el concepte central i estructurador de la Lingüística textual. La paraula *text* s'ha fet servir sempre a l'escola, però, amb un significat ben diferent al que actualment té en Lingüística i Didàctica. Avui dia, considerem que fa referència tant a les produccions lingüístiques escrites com orals. Per això, no és estrany que hi haja moltes definicions de text.

Seguint a Bernárdez (o.c.) podem destacar tres idees fonamentals del text:

- a) El text té caràcter **comunicatiu**: és una creació o una activitat que es realitza amb funció comunicativa.
- b) El text té caràcter **pragmàtic**: es produeix en una situació concreta.
- c) El text és **estructural**: té una ordenació i unes regles pròpies. També té una organització interna ben precisa amb unes regles de gramàtica, puntuació, coherència, que garanteixen el significat del missatge i l'èxit en la comunicació.

En resum, podem dir que la Lingüística del text considera el text com un seguit d'unitats lingüístiques de rang inferior convenientment entrelaçades (cohesionades) que, des de l'òptica semàntica constitueixen una macroestructura de significat (coherència) i que, des d'una visió pragmàtica s'insereixen de manera adequada en un context sociocomunicatiu determinat (adequació).

3.2. PROPIETATS DEL TEXT

Anomenem propietats del text tots els requisits que ha d'acomplir qualsevol manifestació verbal per poder considerar-se un text, i per tant, per poder vehicular el missatge en un procés de comunicació.

Les propietats del text són les següents:

a) **ADEQUACIÓ**: És el coneixement i el domini de la diversitat lingüística. L'adequació exigeix de l'usuari de la llengua sensibilitat sociolingüística per seleccionar el llenguatge apropiat a cada comunicació. Ser adequat significa saber escollir d'entre totes les solucions lingüístiques que proporciona la llengua, la més apropiada per a cada situació de comunicació. Està directament lligat amb la competència comunicativa que estudiarem en el punt següent. Cau dins de l'esfera pragmàtica.

b) **COHERÈNCIA**: S'encarrega del contingut. Fa referència al domini del processament de la informació. La coherència estableix quina és la informació pertinent que s'ha de comunicar i com s'ha de fer (en quin ordre, amb quin grau de precisió, amb quina estructura). Pot ser considerada la Semàntica textual.

c) **COHESIÓ**: Estudia la relació entre els components de rang inferior al text. Fa referència a les articulacions gramaticals. Les diverses oracions que conformen un text estan lligades o relacionades amb mitjans gramaticals diversos (puntuació, conjuncions, articles), de manera que formen entre si una xarxa sobreposada de connexions lingüístiques, la qual fa possible la codificació i descodificació del text. Trasllada al camp textual la Sintaxi oracional.

A més dels tres elements esmentats, caldria incloure'n un quart:

d) **L'ESTILÍSTICA**: dels recursos literaris o retòrics utilitzats. Analitza la capacitat expressiva general d'un text, és a dir: la riquesa i la variació lingüística, la qualitat i la precisió del lèxic. Està lligada al concepte de competència que estudiarem tot seguit.

3.3. COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA I COMUNICATIVA.

Cal diferenciar entre competència lingüística, comunicativa i pragmàtica. S'entén per **competència lingüística** la capacitat individual per bastir textos fent ús de tots els recursos a l'abast a partir d'unes regles lingüístiques interioritzades per l'emissor. Estarà per tant lligada al grau d'instrucció, i és una destresa estrictament lingüística. La **competència comunicativa**, terme encunyat pel sociolingüista Hymes a meitat dels 60, és una reformulació, una ampliació i una rèplica al concepte de competència lingüística de Chomsky.

Segons aquesta reformulació, la competència comunicativa té quatre components:

a) **Competència gramatical**: inclou els coneixements del codi lingüístic, és a dir, tot el que cal per a comprendre i produir oracions.

b) **Competència sociolingüística**: inclou les regles socioculturals d'ús de la llengua. És responsable de l'adequació al context.

c) **Competència discursiva**: fa referència a la capacitat de crear textos de diferents tipus i d'interpretar-ne el sentit correctament.

d) **Competència estratègica**: fa referència a l'habilitat d'utilitzar estratègies de comunicació verbal i no verbal per dos raons fonamentals:

- Compensar diferències en la comunicació, causades per una situació de parla amb condicions limitadores.

- Per assolir una major efectivitat en la comunicació.

Com hem vist, té en compte aspectes lingüístics i extralingüístics, i recull, per tant, el component pragmàtic de la Lingüística del text.

4. LES PROPIETATS TEXTUALS

4.1. ADEQUACIÓ

S'entén per adequació la propietat d'escollir, entre totes les possibilitats lingüístiques, les més apropiades per a una situació comunicativa concreta. Els elements que hi intervenen són els següents:

4.1.1. Text i context

El text es defineix com una unitat comunicativa que té caràcter social. S'estructura a partir de les regles del nivell oracional i del nivell discursiu, i té un significat complet.

El context és un conjunt d'elements que intervenen en la interpretació d'un enunciat o d'un text i, en particular, aquells que són pertinents per a la producció i la comprensió d'un intercanvi comunicatiu particular

Hi ha un **context extralingüístic** i un **context lingüístic o cotext**. La relació text-context es pot reformular pel que fa sobretot als nivells inferiors, corresponents a les parts del text, parlant d'enunciat i enunciació. L'enunciat és la producció lingüística que considerem, i s'interpreta per relació a l'enunciació, la qual inclou l'acte discursiu, l'emissor i el receptor, un temps i un espai. Emissor, receptor, temps i espai es manifesten textualment a través de la deixi.

4.1.2. Comunicació verbal i no verbal

Partint del concepte ampli de la Lingüística del text, un text pot contenir comunicació no verbal (imatges, sons, etc.). De vegades, un text pot fer referència verbalment a elements no verbals.

4.1.3. Marc i coneixements enciclopèdics

Els coneixements enciclopèdics són els que té una persona determinada. Això fa que, a l'hora d'enfrontar-se a un text, el marc (coneixement convencional d'una situació més o menys definida) siga important perquè puga extreure'n més o menys informació. El marc actua com a element d'economia discursiva molt sovint, ja que evita introduir un seguit d'elements que formen part del coneixement del receptor.

4.1.4. Veus del discurs

Un text presenta un esquema bàsic emissor-receptor. Però aquest esquema es pot diversificar.

a) **Autor real / lector real.** L'emissor i el receptor físics produeixen i interpreten el missatge

b) **Autor model / lector model.** Hi ha una reconstrucció feta pel lector i l'autor real respectivament, de l'emissor i el receptor

c) **Locutor / Alocutori.** Persona que parla al text i persona a qui s'adreça (jo / tu discursiu)

d) **Enunciador.** Veu diferent del locutor, que parla al text en primera persona

Quan no hi ha una coincidència entre autor real, autor model i locutor (autor, narrador i personatge, en terminologia narratològica), o de lector real, lector model i alocutori, parlem de **polifonia**.

4.1.5. Punt de vista i empatia

L'emissor sol adoptar el punt de vista d'algun personatge, modalitza el discurs en benefici d'aquest.

4.1.6. Polifonia

Es dona sempre que hi ha un desdoblament de veus discursives. Sempre que un text no està en primera persona, hi ha polifonia.

4.1.7. Variació lingüística

Anàlisi dels factors de variació lingüística (diatràtica, diacrítica, diafàsica i funcional) i l'adequació o no al context comunicatiu.

4.1.8. Màximes conversacionals

Tot text ha de respondre al que es coneix com a principi de cooperació entre els interlocutors que construeixen l'intercanvi comunicatiu. En aquest sentit hi ha quatre màximes:

- a) **De quantitat:** s'ha d'aportar la informació justa
- b) **De qualitat:** s'ha d'aportar informació vertadera
- c) **De rellevància:** s'ha d'aportar informació coherent
- d) **De manera:** s'ha d'aportar informació de forma adequada.

4.1.9. Pressuposicions

Tot enunciat conté un seguit d'informacions implícites. Cas que una informació implícita que es pressuposa que coneix el receptor siga desconeguda, caldrà tornar enrere en el procés comunicatiu.

4.1.10. Intertextualitat

Parlem d'intertextualitat sempre que hi ha un text dins d'un altre.

4.2. COHERÈNCIA

Entenem per coherència la propietat que fa que tots els elements d'un text es relacionen entre si per formar-ne el significat global. S'ha de tenir en compte els següents components:

4.2.1. Tema

El tema pot deduir-se de la informació global que inclou el text, però de vegades apareix explícit a partir de mots o expressions que sintetitzen la idea central del text. Són els mots temàtics. Quan no hi ha una correlació entre els mots temàtics (especialment d'aquells que solen ser-ho, com el títol) i el tema, s'està fent servir algun recurs estilístic, normalment la ironia. Quan un text té diverses interpretacions possibles, aquests mots temàtics tenen especial importància.

4.2.2. Selecció d'informació

La informació que es pot donar sobre qualsevol tema és, en principi, immensa. No obstant això, sempre se'n fa una selecció, en primer lloc implícita, per finitud de coneixements o per adequació a l'espai, i en segon explícita. Aquest darrer punt és important, sobretot en els textos descriptius i argumentatius. En els primers pot triar-se la informació més rellevant i prototípica o la menys esperada, segons l'efecte que es vulga aconseguir. En els textos argumentatius sol triar-se la informació favorable a la tesi que es vulga defensar i els més difícils de contrarestar amb altres arguments.

4.2.3. Progressió temàtica

Qualsevol text planteja un tema i progressivament va afegint-se informació nova (remàtica) a la informació coneguda (temàtica). Partint d'aquesta premissa, la progressió temàtica pot ser de tres tipus.

- a) **Lineal.** Cada rema és l'origen del tema de la unitat següent
- b) **De tema continu.** A un mateix tema s'afegeixen diversos remes
- c) **De temes derivats.** Hi ha un hipertema, del qual se'n deriven temes als quals s'afegeix informació remàtica.

4.2.4. Isotopia

Consisteix en la repetició de significats que contribueixen a la coherència del text. Es pot parlar de repetició quan són els mateixos termes, i d'isotopia quan hi ha una repetició conceptual diversificada mitjançant recursos com l'ús de sinònims, hipònims, hiperònims, antònims o hipocorístics.

4.3. COHESIÓ

S'entén per cohesió la propietat per la qual les unitats lingüístiques d'un text es relacionen. Aquestes relacions poden ser de tipus referencial o sintàctic.

4.3.1. Mecanismes de referència

Per referència entenem la relació que s'estableix entre dos elements lingüístics, un dels quals remet a l'altre. Aquesta relació pot ser de caràcter **fòric** (l'antecedent forma part del text) o **deíctic** (l'element forma part del context). La relació es pot fer seguint procediments gramaticals o procediments de substitució lèxico-semàntica.

a) Procediments gramaticals

Deixi: el text fa referència a elements extralingüístics. S'usen pronoms o adverbis, que situen el text en el temps o en l'espai

Anàfora: relació entre un element i un altre que ha aparegut abans (referent).

Catàfora: relació entre un element i uns altres que apareixen després.

El·lipsi: supressió d'un element que se sobreentén pel context.

b) Procediments de substitució lèxico-semàntica

Substitució lèxica: un element és substituït per un sinònim, un hipònim, un hiperònim, un antònim o un hipocorístic.

4.3.2. Temps verbals

Els temps verbals poden anar lligats al temps de l'enunciació (relació deíctica) o al temps de l'enunciat (relació anafòrica).

El present, el pretèrit perfet, l'indefinit i el futur simple situen l'acció, durant, abans o després en relació amb el moment de l'enunciació. Són temps deíctics.

El pretèrit imperfecte, el plusquamperfecte i el condicional, situen l'acció durant, abans o després, respectivament, del moment de l'enunciat, marcat pel text i diferent del temps de l'enunciació (temps anafòrics)

4.3.3. Connexió

Un dels mecanismes fonamentals de la cohesió és la connexió, que es produeix sempre que un connector manifesta la relació sintàctica, semàntica o de tots dos tipus que s'estableixen entre dos o més constituents oracionals o entre dos constituents textuals, i, ocasionalment, entre un element lingüístic i un altre extralingüístic. Desenvolupen aquesta funció les conjuncions, les locucions conjuntives i alguns elements lexicalment plens, com *en definitiva, només cal afegir, per tant hem de concloure*, etc.

4.3.4. Modalització

Per modalització entenem el fenomen que inclou els mecanismes que fa servir l'emissor per marcar la seua presència. En aquest sentit, l'emissor té un seguit de marcadors, que poden ser lingüístics o no lingüístics.

a) Lingüístics:

Elements lèxics valoratius (adjectius, bàsicament)

Fórmules d'expressivitat (interjeccions, renecs)

Recursos prosòdics o gràfics (entonació, cometes, cursiva, etc.)

b) No lingüístics

Ironia

Interrogacions retòriques

Canvi de registre

4.3.5. Discurs reportat

És una manifestació de la proliferació de veus en un discurs (polifonia). Es produeix quan dins d'una enunciació se n'integra una altra que presenta marques de subjectivitat i deïxi pròpies. Hi ha bàsicament tres procediments:

a) **Discurs directe:** el locutor fa una reproducció textual del text d'una altra veu.

b) **Discurs indirecte:** el locutor reproduïx un enunciat d'una altra persona però mantenint només el significat i modificant la forma per adaptar-la en el seu propi sistema enunciatiu.

c) **Discurs indirecte lliure:** Hi ha una adaptació al sistema enunciatiu propi per mig de la modificació dels temps verbals, però alhora se cita textualment el que diu l'alocutari.

4.3.6. Estil cohesionat *versus* estil segmentat

Un text té un estil cohesionat quan presenta oracions llargues i una estructura sintàctica complexa i articulada, de forma que amb poques paraules es transmet molta informació.

Els textos segmentats estan constituïts per unitats oracionals breus, tenen una sintaxi simplificada i presenten un cert grau de redundància

4.4. ESTILÍSTICA

L'Estilística analitza la capacitat expressiva general d'un text, és a dir, la riquesa i la variació lingüística, la qualitat i la precisió del lèxic.

Cal constatar la relació que existeix entre l'Estilística i la Retòrica clàssica (teoria del discurs polític, jurídic i literari; que donava als estudiants models i tècniques per a la construcció dels textos amb finalitat que foren al màxim d'efectius).

L'Estilística és una disciplina molt més recent, que ha estat durant anys un dels calaixos de sastre on els gramàtics col·locaven tot el que no es corresponia exactament amb les regles estructurals a què reduïen el llenguatge. Així, qualsevol variació o desviació d'una norma era catalogada com a característica de l'estil.

L'Estilística s'ha desenvolupat paral·lelament als estudis en el camp de la literatura, abraçant, aproximadament, l'apartat de l'*elocutio* retòrica. De fet, podria considerar-se una part de la Retòrica amb una modernització dels continguts. Ha connectat de ple amb un enfocament textual, fins a proposar definicions com les següents: *els estils són producte d'una determinada elecció d'expressions condicionada per la situació i l'estil és un 'interface', una zona de contacte entre la llengua i el seu ús, determinat per la situació i la cultura.*

5. TEXT I COMUNICACIÓ

Els textos estan en relació estreta amb el seu context o condicions de producció. Per mitjà de la propietat que hem anomenat adequació, s'adapten a l'entorn pel qual i per al qual són produïts. Els textos arrelen en la situació comunicativa, en depenen i, alhora, la modifiquen amb la seva existència.

El text és la unitat lingüística comunicativa fonamental, i es diferencia d'altres unitats lingüístiques perquè es concep dins de l'àmbit de la comunicació. Un text es produeix sempre sota la influència dels diferents elements de la comunicació (emisor, receptor, canal, context, missatge) que, en interactuar, conformen el que anomenem registres.

Existeixen unes normes socialment establertes i ben conegudes pels parlants, sobre com comunicar-se en cada situació, tant que la seua transgressió pot donar lloc a estranyesa, humor, enuig o altres reaccions vàries.

BIBLIOGRAFIA

Bernárdez, Enrique. *Lingüística del texto*, Arco Libros, Madrid, 1987

Ferrando, Antoni i al., *Invitació a la llengua catalana*, Gregal, València, 1986